

Magyarországgal Istennek terve van

Reflexiók *Mária erejével*

A szeretet erőtere, látható, érzékelhető és láthatatlan hálói feszülnek alattunk, köröttünk, hogy ne zuhanjunk le halálosan. És béklyói, hogy ne bitangoljunk el, ne váljunk gazdátlaná, sorsunk ne árvaság legyen.

„*Viaskodunk, nehogy elkanászodjon az enyészet, / föláldozzuk a részt, hogy megnyerjük az egészet? / A legenda több, mint az élet? / Ha így van, adj erőt, Árpád-házi Szent Erzsébet!*” (Nem a csoda)

Nemcsak az idézet, hanem maga az egész vers is áttételeken át tárja fel magát. Többszörös visszhanggal térül meg. Nem véletlen, hiszen a legközvetlenebb téma, a Szerelem a legközvetettebb közvetítőkkal jut el hozzánk, az Emberhez, énünk tudatához és tudat alatti régióihoz. Valljuk be, elég körülményesen, sőt, bonyodalmasan. Nem túlozva, maga a Teremtés vonatik görcső alá, még akkor is, ha csupán emberek a vizsgálandó felek. Nem vagyok meggyőződve valódi alkalmasságuk felől. Igazából az édeni pár legendáriumból is alig futotta a harmadik évezred elejéig. Ezalatt bedarálta a mindenevő embertelen történelem a *cervantesi* búsképű lovagot, az örök ártatlan végidőt vagy a kezdetek kezdetét, a *shakespeare-i* Rómeó és Júliát. A közbülső esemény és eszmejátékok – mindenféle hajlamaikkal, kinövésükkel együtt – éppen kuszáságuk folytán kioltották egymást. Mintha Sodoma és Gomora nem is lett volna. A hozzájuk hasonló maiak szintúgy elfelejtenek Noétól bárkát rendelni. Az amnéziát – az egyénit és a nemzetit, mely gyakran egyet jelent – nem illik elfelejteni, gyakorolni kell. Bár arra megvannak kiképzett, tevőlegesen mindig kész rosszérzésű emberek, hogy ezt észben tartsák, és időben figyelmeztessék rá miheztartás végett a köznépet.

Közismert a magyar szentek Európát megtartó, történelmi, társadalmi szerepe. Sőt, még politikai is. A verscítátumban erős utalás van, lélektani szempontból mindenképpen, a bibliai megállapí-

tásra. Nevezetesen: az egyetlen megtért bűnös összevetése 99 ártatlanéval, az előző javára. Ennek az igazságnak a belátásához krisztusi tháliájú ember szükségeltetik – ezzel a mindennapi teremtmény nem olyan formátumú, amelyik képes megbirkózni, ugyanis nem bírja el az isteni tudás csekélyke részecskéjét sem! Ahhoz a Teremtés lelegejétől részt kell venni. Jézusnak sem volt könnyű dolga, pedig Neki mégiscsak a Teremtő Atyjára kellett gondolnia. Bár, mint tudjuk, különös elbánásban nem részesült. Ellenkezőleg! Siralomvölgyi sorsunk meghatározó pontig az Övével azonosult mindmáig. De a teher nem azonos. Nietzsche szerint az emberibb ember a tét. Közel a jézusi cél megvalósítása, ugyanakkor távolabb szökött. A három megfeszített közül kettő biztos, hogy emberi, noha mindhárom földi kreatúra, a földi jog hatályossága alá esik, de egy mégis az Égé. Nagyon sok bűnöst, bűnelkövetést láttunk, éreztünk, érzekeltünk – máig együtt élünk velük. Változatlan forgásban például Káin és Ábel esetével, a legcsekélyebb elévülés nélkül. Megbánások sajnó hiányában. Konok bűnelkövetés, olyan elszánt, akár Szamuelyé, Rákosié, Biszku Béláé, Marosáné vagy akár a generalisszimusz Sztaliné, és a sor tetszőlegesen folytatható. Az emberiség nem tanul fogyatékoságaiból, vétkeiből, de főként halálos bűneiből. A teremtés dacol a veszéllyel, hogy megbocsátással győzi ezeket, noha nehéz és átláthatatlan megtérülésüket kívárni. Egymásba kapaszkodó, vándorló életekkel sem. Tény, az utolsó Ítélet – legyen bármilyen nyomasztó a közelsége – ki van iktatva az emberi logika hatálya alól. Amiként ama év, nap, óra, perc, a földről való kiszólitásunk számunkra előre nem felfogható bizonyossággal, mert mindig csak utána. Post mortem.

Magamat egyedül nem érzem vétkesnek, azért sem, hogy még ott tartok: nem ajánlom fel arcom másik felét is. Főként, hogy az elsővel úgy jártam, hogy cudarul megütöttek nem-

zedékről nemzedékre. Káin és Ábel óta a világ nemigen változott, mint ahogyan a tízparancsolat bűnlajstroma sem. Az emberiség erkölcsi színvonalja egyetemesen süllyed, túl van már a Pilinszky emlegette „mélypont ünnepélyén”. A történelem s a lelki tapasztalatok lefelé mutatnak, mint a cézárok hüvelykujja. A természetellenest favorizálják feltételek nélkül, némelyikök már-már elállatiasodva az anyagi eredetű létbe, imádják Mammont. Mindez a gyakorlat – ma ez bír királyi hatalommal – az emberiség végromlását, pusztulását mozdítja elő. Sebesen, magukat sem kímélve, mint a fát nyesik a talpuk alatt. Gyanútlanul, öngyilkos módon, kipusztítva a teremtést saját unokájuk elől is.

Álmomban szörnyű statisztika jutott tudomásomra. Magyar vonatkozásban jól jelezve a tájékozódási irányvonalakat. Ha Magyarországon 10 emberből 7 igaz, s csak 3 rossz, az még elmegy. De ha tízből hét csapnivaló, s csak három jóra való, az az ország már működésképtelen, agonizál, minden szinten lakhatatlan. Remélem, még nem vagyok elég érett arra, hogy eljussak arcom ökölrel vagy kövek általi bezúzásához. Im már Isten iránti együttérzéssel – hiszen az Ő arcát viselem – nem engedhetem megcsúfolni. Tudom, érzem, Magyarországgal Istennek terve van. De megátalkodott rosszakaróival, elpusztító, ráuszuló ellenségeivel hogyan viselkedjen? Ahogy írva vagy? Szeresétek ellenségeiteket is! Például az Európai Uniót, amely kézen-közön szeretné ellökdösni hazánkat a halálhoz, pontosabban, az agonizációhoz. Már ott tartok, elutasítom, nem vélem réges-régen időszerűnek azt az Ady-verset, mely szerint nekünk, magyaroknak mindig Mohács kell. Nem kell, kaptunk eleget! Nemzedékek lelke tele van a sok elszenvedett s beígért vészterhes csatával. Áldatlan falnak vezetéssel, becsapással, múltmeghamisítással... és kaptunk a szakajtóban gátlástalan hazudozást, felelősség alóli kibújást, hazaárulást, nemzeti amnéziaokozást, magyarságvesztést. Tarthatatlannak tartom a gátlástalan „geszti bolondozást”, mikor az egyik zseniális költő az egyetlen lángeszű magyar államférfit széles ez Európában kisszerűen pocskondiázza, komédiásnak minősíti, miközben az ország elveszejtőinek zsoldjában és táborában áll. Teszi mindezt hamis beidegződéssel, alantas színvonalon. Ez a folyamat nemzetromboló szándékában ma elevenebb, mint valaha.

„...tán mielőtt végleg hernyó lennék, / veszésem is üzenetként neszel: / hidd, nélkülem Te is árvább leszel, / és ha ezt megélve tudod, / akkor kérek Tőled bocsánatot” (Zsoltáros ultimátum)

A *Nem a csoda* című költemény valóban *imavers*. Pontosabban, az is. Gondviselő szentekhez intézett fohász. Segélykérés, országfelajánlás. Független tere is legyen a magyarságnak, ha már tengere nincs. Keresztje meg van. Ebben élővas volt Balassi Bálint *Bocsásd meg, Úristen...* kezdősorral írt gyónóverse. De Kölcsey, Babits és még seregnyien alkottak efféle fajtájú, minőségű költeményeket napjainkig is. Bár egyre kevesebben. Ebben közrejátszott azért a kommunizmus több évtizedes pokoljárása is. Úgy tűnik, akik mertek írni, azoknak volt mondanivalójuk a Fentvalóról. Kevés vagy sok, de magvas volt. Lényegi. Ezekben a versekben a kiáltást a „*de profundis*” áttörhette és megközelíthette, felolvasva az Istent. A mélyből kiáltók segélykérése nem maradt egy plébános magánügye a papi titoktartás reverendájába öltöztetve. Megírva, megjelentetve nyitottabbak lehettek a lélek útjai a Gondviselőhöz. Olykor még segítették a bűnbevallást, a szembenézést a gonosszal, mely – mint tudjuk – ma újra heves támadásba lendült. A fohász gyógyír lett, támogató erő. Újfent visszakereskedik jussolt jogaiba, mint annak idejében, akár II. Rákóczi Ferenc korában, de legelőször Szent István tett „az Ige testet ölt” hitvallás alapján országfelajánló megkeresést Boldogasszony királynénk iránt. Alias Vajk tudta, ezt a népet elkormányozni, révbe vezetni igazából csak szakrális uralkodó képes, vagy az annál még hatalmasabban sugárzó Szent Korona kegyelemkiáradása. Ideteremtett ember kopár vagy komor pompájú kevés. Akkoriban még nem volt kiüresedve az emberiség, nem volt ennyire szellemileg kizsigerelve, zsarolva, nem bolyongott önmaga keserű végzetű túszerként. Ennyire nem kérdőjeleződött meg a világban, mert az élet élni akart, és merészen akart, hát tudott is. A mostani utak-ösvények nem Hozzá vezetnek, leginkább elfelé. Gyönyörű, minden fontos tartalmat megvillantó igazságot magába rejtő szó nyelvünkben a „feleségem” kifejezés. Ennyi szépség, mélység láttán én elhiszem a legendát, hogy a valamikor elsüllyedt földrészen, az *Atlantiszon* magyar volt a hivatalos nyelv. Egykori kimeríthetetlen gaz-

dagságunknak kezdünk a fenekére hágni. Ami tényleg kilátszik, az a pőre alsó. Egyrészt a művészek szerencsés esetben megkapták az Egek Urától a különbözőség, a megkülönböztetés jogát, miként a lombkoronában sincs egyetlen levél sem, amely hasonlatos egy másik fajtához. Ne vesszünk most bele az antropológiai dagerrotípiába, bár közel járunk a gyónás misztériumához, a bűn fogalmához, csak a megbocsátástól vagyunk eleve távolabb. Másrészt a beszédrészek elvesztették valamikori jelentésük fontosságát, kivetkőztek, levetkőztek, ellaposodtak, megüresedtek, elvesztették a teremtésben az emberi törzsfjlődéshez viselt szerepüket. Olykor egy madártrilla, delfinfüttyögés, majomvisongás, kutyavonítás, vadállatbögés, lónyeringés, kakasszó többet mond. Hitelesebben ad hírt szenvedésről, elragadtatásról, mint a közízlést irányító politikai, hazug manírba mártott, adjusztált, emberszerű lények nyelvezete.

„...*egymásba tapasztott a létünk, / a végső lényegig felértünk, / a fugákat kibéleli a harmónia, / nincs földi erő, mely képes lerombolnia, / végigbírjuk, együtt nem félünk. / Én el nem engedlek, / Isten által rádmértként magammal veretlek. / Szeretlek.*” (Szerelmes versezet)

A Szerelmes versezet citált költemény, amelynek egyik megidézett kardosa Szent Mihály arkangyal. Nem tudom, hogyan véd meg a halálos lezuhanástól és az elbitangolástól. Mert harc van, gonosz is van bőségesen, de védőháló, az nincsen. S az őrangyalok sincsenek szolgálatban oly gyakorta. Most már az egész emberiségről igaz, ami *Adyból* is kitört: „...*mi mindig mindenről elkésünk*”. El az Istenről is. Ezt a csúcstalálkozót nem szabadna annyiban hagyni. Adventet sem ennyire reménylerakatként évezredek óta változatlanul kezelni. Mindig várni hiába, mint Godot-ra. Az idő galádul kizökkenten is, de telik. Világot fölrazó kődobás a vízben. Egyedül annó dacumál a nürnbergi per volt. Nyugat-Európa mostani siseregarnitúrája, a levitézlett USA-adminisztráció és a baloldali tömörülések zöme a háborúra való uszítással, a harcok előmozdításával, fegyver- és pénzszállítással meggyőződéseim szerint emberiség elleni büntettet követtek, ill. folytonosan követnek el. Több síkon is. És megtehetik.

A lezuhanástól, az elbitangolástól nem csak Csokonai *A Reményhez*, Szabó Lőrinc *a Semmiért egészen*, Tóth Árpád *Esti sugárkoszorú*, Baudelaire *Egy dög*, József Attila *Óda*, Kosztolányi *Ilona* című verse, és sorolhatnánk tovább az igéző névsort, védelmeznek. Ilyesféle nagy ívű, szenvedéllyel papírra vetett versek óvnak meg éppen, merthogy írva vagynak élő és életre keltő, varázslatos strófák. Körbekerítik azt az ezoterikus határtalan régiót, amelyet a miénknek hiszünk. A szerelmet és a belőle táplálkozó életet, mely csak részben a mi privilégiumunk. Másik két erőrendszerrel is segít az Úr. A szerelem hatalmas felhajtóerővel bír, úgy testben, mint lélekben. S hogy ne vesszünk el, megfelelő egyensúlyban kell állniuk egymás kiegészítéseként a centripetális, tehát a középponthoz közelítő és a centrifugális, vagyis a középponttól elröpítő erőknek. Harmonikus együttműködésük eredménye maga a Csoda, a költészet és a fizikai törvényszerűségek násza, melyet a Teremtés áthullámozva és ősi ritmusra mozgat. Ügyesen és bájjal.

Egy valamirevaló költő, főként, ha magyar, nem csak a csatatéren sebezhető. Mint ilyen Isten teremtménye, aki nem nélkülözi a hiúságot, a szereplési vágyat sem, magára érvényesnek érzi a kiválasztottság kegyét is, olykor még rá is játszik. A bűn megvallásához vagy éppen a megbocsátáshoz méltó hit nélkül kevés az Atya jelenléte. Ekkor érezheti a poéta, az Isten és a közte kialakult egyoldalú beszélgetés rá, önmagára visszahull. És nem bírja mindezt elviselni, kénytelen szembenézni emberi mivoltával. Talán ez így magyarázható: a költő egyedül, árván marad, saját hangjától nem hallja az Urat, aki végül is kevés hallgatóságot, nézőközönséget jelent, mint az emberiség nagy nyilvánossága. Pedig egy fűszálat is komolyan számon kéne tartanunk. Érzékeny, szakrális helyekkel megtűzdelt a világunk, ahol a táj kitartó imádkozásba merülten megsokszorozottan van ébren. És nem egy fenyő húsz méter világcsúcsmagasával mérhető az ünnep beláthatatlansága. Hanem az ember nagyságával. Pontosabban: fohásunk mennyivel szárnyalja túl árnyékunkat?

Pomáz, 2025. január 11.